

Antykorupcja

<https://antykorupcja.gov.pl/ak/analizy-i-raporty/raporty-sytuacyjne/10013,Konsekwencje-naruszen-ustawy-antykoryncyjnej.html>
2022-08-11, 20:06

Konsekwencje naruszeń ustawy antykorupcyjnej

Ustawa o Zagranicznych Praktykach Korupcyjnych (Foreign Corrupt Practices Act - FCPA). Akt prawny uchwalony w 1977 roku, na mocy którego przekupywanie zagranicznego funkcjonariusza państwowego lub polityka w celu zawarcia kontraktu jest nielegalne.

Przepisy dotyczące przekupstwa są egzekwowane przez Departament Sprawiedliwości, z kolei przepisy związane z księgowością - przez Komisję Papierów Wartościowych i Giełd (Securities and Exchange Commission - SEC).

FCPA ma zastosowanie wobec każdej osoby fizycznej, przedsiębiorstwa i jej przedstawiciela, funkcjonariusza publicznego, dyrektora, pracownika i każdego akcjonariusza działającego w imieniu firmy. Osoby fizyczne i przedsiębiorstwa mogą zostać ukarane, jeśli nakażą, autoryzują lub asystują innej osobie lub przedsiębiorstwu w złamaniu prawa antykorupcyjnego lub działają w zмовie w celu złamania tych przepisów.

1. Odpowiedzialność karna

Za każde naruszenie przepisów antykorupcyjnych, FCPA przewiduje dla korporacji i innych podmiotów gospodarczych kary grzywny do 2 milionów dolarów.

Osoby fizyczne, funkcjonariusze, dyrektorzy, akcjonariusze, przedstawiciele przedsiębiorstw, podlegają karze grzywny do 100 tysięcy dolarów i karze pozbawienia wolności do 5 lat.

Za każde naruszenie przepisów dot. księgowości, FCPA przewiduje, że przedsiębiorstwa i inne podmioty gospodarcze mogą podlegać karze grzywny do 25 milionów dolarów. Na osoby fizyczne może zostać nałożona kara grzywny do 5 milionów dolarów i do 20 lat pozbawienia wolności. Zgodnie z Ustawą o możliwości zamiany grzywny (Alternative Fines Act, 18 U.S.C. § 3571(d)), sądy mogą nałożyć znacznie większą karę niż przewidziane w FCPA. Jeśli w akcie oskarżenia znajdują się

dowody - wskazujące poza wszelką wątpliwość lub do których się przyznano w ugodzie z sądem - na wysokość korzyści, jaką planował osiągnąć oskarżony za pomocą płatności korupcyjnej, kara może sięgać dwukrotności tejże korzyści.

Kary wymierzone osobom fizycznym nie mogą zostać uiszczone przez ich pracodawcę lub przełożonego.

2. Odpowiedzialność cywilna

Mimo że tylko Departament Sprawiedliwości (DOJ) może nałożyć sankcje karne, zarówno DOJ jak i SEC mają legitymację do działań w procesie cywilnym zgodnie z FCPA.

Na przedsiębiorstwa i inne podmioty gospodarcze oraz osoby fizyczne może zostać nałożona kara do 16 tysięcy dolarów za każde naruszenie przepisu FCPA. Za przestępstwa księgowe kara nie może przekraczać całkowitej kwoty uzyskanej w wyniku przestępstwa korzyści. W przypadku osób fizycznych kara nie może zostać uiszczona przez jego zwierzchnika lub pracodawcę.

3. Kary równoległe

Przedsiębiorstwa i osoby fizyczne mogą podlegać karom równoległym/dodatkowym, w tym zawieszeniu lub wykluczeniu z kontraktów podpisywanych z rządem federalnym, w przypadku wielostronnych banków rozwoju (Multilateral Development Banks) wykluczeniu przez kilku banków równocześnie (cross-debarment) oraz zawieszeniu lub odebraniu szczególnych przywilejów eksportowych.

3.1 Wykluczenie

Osoba fizyczna lub przedsiębiorstwo naruszające ustawę FCPA może zostać wykluczona z podejmowania współpracy z rządem federalnym.

Federalne Prawo Zamówień Rządowych (The Federal Acquisition Regulations - FAR) pozwala na zawieszenie lub wykluczenie przedsiębiorstwa w wyniku skazania w procesie karnym lub rozstrzygnięcia sądu cywilnego w sprawach o łapownictwo, fałszerstwo, niszczenie materiałów, fałszywe zeznania lub za inne przestępstwa wskazujące na brak uczciwości w prowadzeniu biznesu bezpośrednio związanej z działaniem kontrahenta rządowego lub jego podwykonawcy.

Środki te nie są uznawane za karę i mogą być nałożone tylko w przypadku istnienia interesu publicznego. Jest to środek uznaniowy podejmowany nie przez Departament Sprawiedliwości czy Komisję Papierów Wartościowych i Giełd, ale przez niezależny urząd udzielający zamówienia, który po analizie wielu czynników podejmuje decyzję, czy zakazać

lub zawiesić podmiot w ubieganiu się o kontrakty rządowe. W tym wypadku ważne jest czy w przedsiębiorstwie istniał odpowiedni system kontroli,, czy zgłoszenie o nieprawidłowościach pochodziło z wewnątrz przedsiębiorstwa i czy podjęto działania naprawcze.

Jeśli któraś z agencji lub departamentów rządowych wykluczy lub zawiesi współpracę z kontrahentem - do czasu, gdy dana agencja czy departament przedstawi wystarczające dowody na to, by nie wykluczać lub zawieszać kontrahenta - wykluczenie lub zawieszenie będzie obejmowało wszystkie organy wykonawcze rządu federalnego.

Przyznanie się do winy nie oznacza automatycznego zawieszenia z ubiegania się o kontrakty rządowe.

3.2 Utrata przywilejów eksportowych

Przedsiębiorstwa i osoby fizyczne za naruszenie FCPA mogą podlegać karom zgodnie z:

Ø Ustawą o Kontroli Eksportu Broni (Arms Export Control Act - AECA), 22 U.S.C. § 2751, et seq;

Ø Ustawą o międzynarodowym handlu bronią (International Traffic in Arms Regulations - ITAR), 22 C.F.R. § 120.

AECA oraz ITAR, zawierają przepisy o zawieszeniu, uchyleniu, zmianie lub odmowie licencji na eksport broni, jeśli ubiegający się został oskarżony lub skazany za złamanie ustawy FCPA.

AECA oraz ITAR wskazują na pewne czynniki ułatwiające Biuru Kontroli Handlu Bronią przy Departamencie Stanu (Department of State's Directorate of Defense Trade Controls - ODCD) podjęcie decyzji czy przyznać, odmówić lub oddalić bez wszczęcia procedury wniosek o licencję na określone typy materiałów obronnych .

Departament Stanu nie proceduje wniosku o licencję z udziałem żadnego podmiotu, który został skazany za naruszenie ustawy o AECA lub skazany za udział w zмовie mającej na celu jej naruszenie.

3.3 Monitorowanie zgodności i niezależny konsultant

Konsekwencją naruszenia ustawy FCPA (w procedurze karnej i cywilnej) może być wymóg wprowadzenia polityki zgodności i raportowania nieprawidłowości. Rodzaj i liczba wymogów różni się w poszczególnych przypadkach.

W przypadku spraw karnych o naruszenie FCPA w wyniku ugody (deferred prosecution

agreement - DPA i non-prosecution agreement - NPA) może zostać nałożony obowiązek funkcjonowania w przedsiębiorstwie niezależnego podmiotu monitorującego. Wytyczne w tej sprawie wydał DOJ w 2008 roku.

Podmiot monitorujący w przedsiębiorstwie to podmiot trzeci, który ocenia i monitoruje przystosowanie przedsiębiorstwa do wymogów wskazanych w ugodach z sądem lub prokuratorem i ma na celu redukcję ryzyka występowania naruszeń w przedsiębiorstwie.

Istnienie podmiotu monitorującego nie jest wskazane we wszystkich sytuacjach, ale może być korzystne, kiedy przedsiębiorstwo nie miało wcześniej odpowiednich procedur antykorupcyjnych.

W przypadku kiedy zgłoszenie o nieprawidłowościach pochodziło z samego przedsiębiorstwa, współpracuje ono w tym zakresie z organami i wykazuje się dużą aktywnością naprawczą, może zostać upoważnione do samomonitorowania.

W sprawach cywilnych przedsiębiorstwo może w podobny sposób zostać zobligowane do posiadania niezależnego podmiotu monitorującego/niezależnego konsultanta.

Niezależny konsultant może przedstawiać rekomendacje, które dane przedsiębiorstwo musi wdrożyć.

Po sprostaniu wymogom funkcjonowania podmiotu monitorującego lub powołaniu konsultanta, wprowadzeniu zmian i przygotowania długoterminowego planu antykorupcyjnego, można wyjść z okresu monitorowania przedsiębiorstwa

Przy nakładaniu kar bierze się pod uwagę

Ciężar przestępstwa.

Czas trwania nieprawidłowości.

Charakter nieprawidłowości i miejsce ich występowania (geograficznie).

Charakter i wielkość przedsiębiorstwa.

Jakość programów antykorupcyjnych w przedsiębiorstwie.

Równoległe wysiłki naprawcze.

Źródło:

<http://www.sec.gov/spotlight/fcpa/fcpa-resource-guide.pdf>

